Nr. 70 SOSNOWIEC, wtorek dnia 27 marca 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Redakcja i Administracja otwarte od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wieczorem. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej godz. rano
Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Dębińska Nr. 7.

Przewrót w Rosji.

Ucieczka cara Mikołaja.

KOPENHAGA, 25-go marca (BTW.). „Politiken" donosi ze Sztokholmu: Podróżni, przybywający w dniu dzisiejszym z Piotrogrodu do Haparandy, opowiadają, iż Finlandję obiegają pogłoski, jakoby car zdołał zbiedz z Carskiego Sioła. Wojsko przeszukuje pociągi w Finlandji, a oficerowie potwierdzają, że szukają cara.

SZTOKHOLM. 25 go marca (BTW). „Sztokholms Tidningen" donoszą z Haparandy: Car uciekł. Zarządzono za nim gorączkowy pościg, szczególnie na granicy szwedzkiej. Car uciekł podobno we czwartek wieczorem. Późną nocą do izby policyjnej w Uleaborgu nadeszła depesza, donosząca o ucieczce cara. Depesza była podpisaną przez członka Dumy Czheidzego. Carowi udało się podobno zbiedz w samochodzie, który miał go odwieźć do Carskiego Sioła.

List gończy za carem.

SZTOKHOLM, 25-go marca (BTW.). Gubernator Uleaborga otrzymał następujący list gończy, datowany 24 marca:

„Polecam panu zarządzenie wyjątkowych środków w celu zapobieżenia ucieczce przez granicę finlandzką ex-cara Mikołaja Romanowa i w razie koniecznym aresztowania go.

Szef narodowego komitetu dobra publicznego".

Wydalenie Romanowów z Rosji.

WIEDEŃ, 25 marca, (B. T. W.). „W. Allg. Ztg." donosi:

Partja robotnicza odłączyła się od rewolucji i prowadzi samodzielnie akcję na rzecz pokoju. Do robotników przyłączają się oddziały kozaków. Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa w najbliższym czasie pojawi się nowa proklamacja, usuwająca dynastję Romanowów od tronu i wydalająca ich z kraju.

O głowę cesarzowej.

PIOTROGRÓD, 25 marca, (BTW.) Piotrogrodzki koreapondent „Timesa" donosi, iż widział pochód, złożony z ludzi niższych warstw społecznych. Tłum niósł czerwone chorągwie z napisami: Wolność krajowi, śmierć aresztowanym! Śmierć carowej! Rozeszła się pogłoska, iż carowa wraz z rodziną znajduje się w pałacu Taurydzkim. Wzburzony tłum domagał się głowy carowej, oraz byłych ministrów.

Rezygnacja.

BERN, 25 marca. (WAT.). Według doniesienia „Expres de Lyon" z Petersburga W. Ks. Cyryl zrzekł się stanowiska dowódcy gwardji marynarki. Możliwe jest, że wszyscy wielcy książęta złożą swe godności wojskowe, nie chcą bowiem utrudniać nowemu rządowi położenia. W. Ks. Cyryl dał w tym kierunku przykład. Inni prawdopodobnie będą go naśladowali.

Nowy rząd działa

AMSTERDAM, 25 marca (BTW) Korespondent „Daily Telegraphu" donosi z Petersburga pod datą 23 b. m. Nowy rząd wydał manifest, kasujący wszystkie ukazy, jakie pojawiły się w ciągu ostatnich 18 lat. Następnie rząd wydał powszechną amnestję na wszelkie przestępstwa polityczne, podwyższył znacznie płace kolejarzy i wydobył ukrywane dotychczas zapasy mąki.

Manifest floty.

SZTOKHOLM, 25 marca, (BTW.) Rosyjska flota baltycka wydała manifest, domagający się zaprowadzenia w Rosji ustroju republikańskiego i dalszego prowadzenia wojny. Pozatem wezwanie podpisane przez Kereńskiego, a zwracające się do marynarzy fortecy Sweaborg, nawołuje do zaprzestania mordów oficerów oraz niszczenia środków komunikacji. Dalej obiecuje wezwanie, że na przyszłość oficerom nie wolno będzie mówić żołnierzom „ty".

Buchanan czuwa nad rodziną carską.

WIEDEŃ, 25 marca. Dzienniki tutejsze donoszą, że ambasador angielski w Piotrogrodzie, Buchanan, utrzymał od swego rządu polecenie czuwania nad osobistym bezpieczeństwem cara Mikołaja i rodziny carskiej.

Położenie w Piotrogrodzie

LONDYN, 25 marca. „Temps" donosi, że wśród mieszkańców w Piotrogrodzie daje się odczuwać silna wola zaprowadzenia w mieście normalnych zupełnie stosunków. Żołnierze, milicja, studenci i uczniowie szkół pracują energicznie nad tem, aby zaprowadzić w mieście ład i porządek. Od kilku dni dochodzą regularnie transporty mąki chleba, ludność jednak daje upust swej nienawiści przeciwko dawnej policji. Sąd, banki i poczta oraz różne instytucje publiczne zaczęły funkcjonować regularnie. Pisma po dziesięciodniowej przerwie ukazały się znowu. Sklepy pootwierano.

Rużskij i Brusiłow.

LUGANO, 25 marca. Dzienniki włoskie donoszą: Od generałów Ruzskiego i Brusiłowa nadeszła wiadomość, że obaj generałowie uznali nowy rząd.

Zwolnienie z przysięgi.

WIEDEŃ, 25 marca. „Echo de Paris" donosi z Piotrogrodu: Były car Mikołaj osobnym reskryptem zwolnił urzędników i wojsko ze złożonej mu przysięgi wierności. Generałowie: Evert i Hurko wezwani zostali przez komisję dumską do Petersburga.

Uznanie nowego rządu.

PIOTROGROD, 25 marca. Doniesienie Petersburskiej Agencji Telegraficznej: Ambasadorowie Anglji, Francji, Włoch i Stanów Zjednoczonych doręczyli w dniu onegdajszym ministrowi spraw zagranicznych Miljukowowi wspólną notę, głoszącą uznanie rządu tymczasowego rosyjskiego przez ich rządy, oraz prosili o wyznacznie dnia, w którym mogliby uroczyście powtórzyć to uznanie.

Kiedy zwołana będzie konstytuanta?

„Szwajcarska Korespondencja", pozostająca w stosunkach z koalicją, ogłasza telegram z Piotrogrodu tej treści: W Dumie przyszło do porozumienia między Radą ministrów a komisją robotniczą. Rada ministrów ukonstytuowała się, jako rząd prowizoryczny.

Co do formy rządu, to nie będzie ogłoszone żadne oświadczenie.

Rada ministrów sądzi, że wybory do konstytuanty należy odroczyć na czas po wojnie, a to ze względu na miljony wyborców stojących na froncie, dalej ze względu na to, że 18 gubernji obsadzonych jest przez nieprzyjaciela, i że trzeba przeprowadzić dopiero dyskusję nad ustawą wyborczą, którąby się proklamowało.

Porozumienia co do tego punktu nie osiągnięto jeszcze, lecz spodziewają się tego. W Piotrogrodzie panuje spokój.

Sytuacja ogólna.

W całej Rosji, jak wnosić można z wiadomości, nadchodzących przez Sztokholm, panuje obecnie zamęt i chaos nie do opisania! Nowe sfery rządowe: umiarkowana burżuazja i skrajni radykali, kłócą się między sobą i zwalczają, starając się wzajemnie obalić. W kraju zapanowała anarchia, która w konsekwencji musi odbić się na wojsku i doprowadzić do osłabienia sił na froncie.

Rzeczą jest zrozumiałą, że obecna sytuacja w Rosji jest przysłowiową „wodą na młyn" państw centralnych, które mają nadzieję szybkiego zakończenie wojny, przynajmniej na wschodnim froncie. Jak więc doniósł niedawno urzędowy komunikat z Berlina, na wschodzie „wzmogła się działalność bojowa". Z sobotniego zaś komunikatu dowiedzieliśmy się, że pod Lidą Niemcy wtargnęli na przestrzeni 4 kilometrów poprzez czołowe okopy rosyjskie aż do drugich pozycji, zburzyli je, zabrali kilkuset jeńców i kilka armat. Jest to zapewne przygrywka do większej akcji, która rozwinie się w dniach najbliższych.

Na zachodzie toczą się zacięte walki między ustępującymi oddziałami niemieckiemi, a nacierającymi Francuzami i Anglikami. Starcia trwają głównie pomiędzy rzekami Sommą i Aisną. Jak donoszą komunikaty z Londynu i Paryża, wojskom koalicji udało się obsadzić w ostatnich dniach cały szereg wsi. Większość miejscowości jest zupełnie zburzona. Gdzie się zatrzymają wojska niemieckie — niewiadomo. Jak dotychczas; odwrót strategiczny, rozpoczęty nad rzeką Ancrą, trwa i wojska francusko-angielskie powoli posuwają się naprzód.

Na austrjacko-włoskim placu boju zapanowała silniejsza działalność artylerji. Pozatem toczą się drobne potyczki w dolinie jeziora Garda i w Karśce. Piękna pogoda sprzyja akcji lotników. Eskadra hydroplanów austro-węgierskich obrzuciła bombami Grado, włoski zaś latawiec bombardował onegdaj dworzec kolejowy w Colliero. Sytuacja naogół bez zmiany.

Na froncie macedońskim pomiędzy jeziorami Ochrida i Prespa wojska państw centralnych odparły w tych dniach zacięte ataki nieprzyjacielskie. Obecnie panuje tu spokój. W łuku rzeki Czerny trwa bez przerwy gwałtowny ogień huraganowy. W dolinach Wardaru i Strumy rozwija się ożywiona działalność lotnicza. Na pozostałej części frontu wymiana ognia między patrolami.

Na Kaukazie, jak donosi ostatni komunikat rosyjski, Rosjanie zajęli szereg wzgórz na południe od miasta Van oraz miejscowość Haraunabad w pobliżu Kermanszaku. Anglicy znów w swym komunikacie głoszą, że przekroczyli rzekę Dialę i obsadzili Bahriz oraz Bakubach. Turcy cofają się do Khanikinu. Potwierdzenia tych wiadomości brak.

Wybuch wojny amerykańsko-niemieckiej, jak stwierdza prasa zagraniczna, jest kwestją dni najbliższych. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że republika meksykańska podczas wojny stanie wyraźnie po stronie Niemiec. Jak się wobec tego zachowa Japonja— przyszłość dopiero pokaże. *Pol.*

Zerwanie stosunków dyplomatycznych.

BERLIN, 24 marca (BTW.). Tutejszy poseł chiński doręczył urzędowi spraw zagranicznych depeszę swojego rządu, datowaną w Pekinie dnia 14 marca. Depesza zawiera dekret prezydenta rzeczypospolitej chińskiej treści następującej:

„Aby okazać nasze poszanowanie dla prawa międzynarodowego oraz aby módz skutecznie bronić życia i mienia naszych obywateli, komunikuję niniejszem, że poczynając od dnia dzisiejszego, rząd chiński zrywa stosunki dyylomatyczne z państwem Niemieckiem".

Ameryka w przededniu wojny

BERN, 24 marca (BTW.). Według informacji nowojorskich, prezydent Wilson i gabinet są przeciwni wypowiedzeniu wojny Niemcom. Kongres uzna prawdopodobnie stan wojenny pomiędzy Stanami Zjednoczonemi a Niemcami za już istniejący.

Z Wielkiej Kwatery Głównej.

BERLIN, 25 marca, (BTW) Wicegeneralissimus armji osmańskiej Enver-Pasza, przebywał w Wielkiej Kwaterze Głównej, konferując z J.

C. Mością, generałem-feldmarszałkiem von Hindenburgiem i generałem Ludendorfem, następnie zaś udał się na front zachodni, ażeby odwiedzić wojska niemieckie.

Powrót Mewy.

BERLIN, 25 marca (BTW). Specjalna depesza urzędowa. Komendant krążowca pomocniczego „Mewa" hr, Dohna-Schlodien powrócił ze swej długiej, kilka miesięcy trwającej podróży po oceanie Atlantyckim do jednego z portów ojczystych. Okręt ten zajął 22 parowce i 5 żaglowców na ogólną sumę 133,100 ton, w tym 21 parowców nieprzyjacielskich, z których 8 było uzbrojonych, a 5 w służbie admiralicji angielskiej i 4 żaglowce nieprzyjacielskie. Ze statków tych parowiec angielski „Yarrowdale" zawinął 21 grudnia 1916 r. z 469 jeńcami do portu niemieckiego, jepoński parowiec „Hudson Maru" przybył 16 stycznia 1917 r. z załogami 6 zajętych statków do Pernambuco, reszta zaś zajętych statków została zatopiona. „Mewa" przywiozła 593 jeńców.

Konsystorz papieski.

KOLONJA, 25 marca. (WAT.). Kölnische Volksztng", zaznacza, że Papież w przemowie swojej na tajnym konsystorzu jaknajstaranniej ograniczył się sprawami wewnętrzno-kościelnemi i dopatruje się w tym frakcie wyraźnej decyzji Papieża powstrzymania się całkowitego od wszelkiego mieszania się do polityki w obecnych czasach wojennych, aby nie dać powodu wrogom Kościoła pożądanego pretekstu do wystąpienia z agitacją nieprzyjazną przeciwko Stolicy Apostolskiej.

Zatopienie krążownika francuskiego.

PARYŻ, 25 marca. (WAT.). Komunikat urzędowy francuski: Pancernik „Danton" zatopiony został na morzu Śródziemnem w dniu 19 marca. 299 osób zatonęło. 806 zdołało się uratować.

Nowa era dla żydów.

Organ obecnego ministra spraw zagranicznych Milukowa, „Riecz", utrzymuje, że w Rosji nastąpi niebawem nowa era dla żydów. Pismo to wychodzi z założenia, że żydów nie trzeba wprawdzie faworyzować, lecz z drugiej strony też nie należy usuwać ich bezwarunkowo od udziału we wszelkiem życiu publicznem. Stanowią oni bowiem znaczny procent ludności i pozatem posiadają niemałe środki finansowe. Pod koniec zwraca dziennik uwagę, że za pomocą łagodniejszego kursu względem żydów rosyjskich pozyskane zostaną dla Rosji powojennej kapitały żydowskie zagraniczne.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca

25/III

— **Kursy monterskie** przyjmują zapisy do środy 28-go b. m. włącznie, codziennie, w godzinach od 6 i pół do 8 i pół wieczorem. Lokal; szkoła handlowa męska przy ul. Zygmunta. Program i szczegóły podaliśmy we wczorajszym numerze „Kurjera".

— **Przemytnictwo** artykułów pierwszej potrzeby pomimo licznych zakazów i obostrzonej kontroli, odbywa się na szeroką skalę. Główną arterją do przemycania produktów żywnościowych jest ulica Szopenicka. W rannych godzinach ciągną literalnie całe pielgrzymki t. zw. „szwarcowników" obładowanych wędlinami, masłem, słoniną, cukrem, herbatą itd. itd. Jeden z naocznych świadków opowiadał nam wypadek, jak pędzono tą ulicą kilka krów. Niektórzy „szwarcownicy" ledwie, że iść mogą pod ciężarem ukrytych pod zwierzchnią odzieżą artykułów pierwszej potrzeby. Wiele z tych transportów policja konfiskuje, przeważna jednak ilość dostaje się do zamierzonego celu. Istnieje specjalny obecnie proceder — przenoszenia t. zw. „szwarcu". Przemytnicy robią fortuny na tem ogołacaniu miasta i okolicy z żywności.

— **Sekcja Wzajemnej Pomocy.** W m. lutym r. b. Sekcja Wzajemnej Pomocy wydała następujące zapomogi zwrotne:

7 lutego 19 rodzinom składającym się z 78 osób na sumę rb. 251 50 k. 14 lutego 33 rodzinom składającym się z 104 osób na sumę rb. 417. 21 lutego 12 rodzinom składającym się z 33 osób na sumę rb. 149. 28 lutego 16 rodzinom składającym się z 38 osób na sumę rb. 180, razem 80 rodzinom składającym się z 253 osób na ogólną sumę rb. 997,50. Posiedzenia kwalifikacyjne nadal odbywać się będą w czwartki każdego tygodnia o godz. 7 i pół wieczorem, a nie jak dotąd w środy.

— **Powrót jeńców cywilnych.** C.-k. biuro korespondencyjne ogłasza: „Sprawa wypuszczenia na wolność polskich jeńców cywilnych w Austrji, załatwioną została w myśl życzeń ogółu polskiego. Komisja, złożona z przedstawicieli ministerjum wojny i wojskowego gen. gubern. lubelskiego, zwiedziła wszystkie obozy jeńców cywilnych i postanowiła natychmiast wypuścić 15.000 osób na wolność. Będą oni grupami odwiezieni, tak, że na Wielkanoc wszyscy znajdą się u swych rodzin".

— **Nieuzasadnione pogłoski.** Ze źródła kompetentnego pisma warszawskie dowiadują się, co następuje: „Obiegają pogłoski, które przedostały się do prasy, jakoby sprawodzono do Królestwa Polskiego 20,000 dzieci z różnych okolic Niemiec, aby módz je tutaj lepiej odżywiać. Pogłoski te pod żadnym względem nie są zgodne z prawdą".

— **Sezon odzieży.** Opóźniająca się wiosna wpływa bardzo ujemnie na ruch w warsztatach krawieckich. Pomimo bowiem zbliżających się świąt, mało kto sprawia sobie ubranie. Zastój oczywiście wynika także z drożyzny i czasu wojennego. Natomiast u szewców ruch jest bardzo ożywiony, pomimo drożyzny strasznej, do czego przyczynia się słota, niszcząca okropnie obuwie.

— **Wieczornica Kościszkowska** ściągnęła w dniu wczorajszym tłumy publiczności. Szczegóły podamy jutro.

— **Zespół artystyczny** pod kierunkiem p. Jana Walewskiego wystawia w nadchodzące święta w dniu 10 kwietnia wielce interesującą nowość, satyro komedje Dermer'a & Eugle'a p. t. „Trójprzymierze". Rzecz ta wystawiona będzie w najbliższym czasie w Warszawie. Dzięki usilnym staraniom otrzymano przepisany egzemplarz wesołej sztuki, aby pokazać sosnowieckiej publiczności, że miejscowy teatr dba częstokroć więcej o dobrą sławę sceny na prowincji, aniżeli głośne sławy, zjeżdżające po to, byleby tylko zrobić kasę. W przedstawieniu biorą udział najlepsze siły miejscowe, między innemi pp. Mrozowiecka, Walewska.

— **„Obrona Częstochowy.** W nadchodzące święta Wielkiej Nocy, w sali Stow. Robot. Chrześcjańskich, przy ul. Kościelnej odegrana zostanie „Obrona Częstochowy" Juljana z Poradowa (Elizy Bośniackiej.) Jest to, obok „Kościuszki pod Racławicami" Anczyca najpopularniejsza w całej Polsce sztuka narodowa. Zarówno inteligent jak i prostaczek ze wzruszeniem słucha odtwarzenego na scenie, bohaterskiego epizodu naszej „górnej" i „chmurnej" przeszłości. „Obrona Częstochowy" wystawiona zostanie przez tow. dramatycone, które w swoim czasie grało tą samą sztukę pod dyr. Majdrowicza. Próby już się odbywają. Wystawa nowa, kostjumy stylowe.

— **Zima w marcu.** Pomimo, iż mamy już 26 marca, zima nie chce nas opuścić. Po kilku dniach deszczu, które zwiastowały zbliżającą się wiosnę, nastąpiły znów mrozy i śniegi. Onegdaj wieczorem termometr wskazywał 7 stopni zimna, wczoraj zaś wieczorem i dziś w nocy spadł śnieg, który grubą warstwą pokrył ziemię. Miasto przedstawiało rano widok iście styczniowy. Śnieg wobec paru stopni ciepła, po południu zamienił się w wodę, która zalewa ulice.

Z Będzina.

+ **Pierwsze posiedzenie.** W poniedziałek 26 marca odbędzie się pierwsze posiedzenie Rady Miejskiej, składającej się jak wiadomo z żywiołu żydowskiego.

+ **Sprawozdanie z 2-ch przedstawień „Jasełek"** odegranych przez dzieci miejskich szkół będzińskich w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Przychód: Z 1-go przedstawienia 136 rb. 15 i pół kop. ros. m., 43 rb. 73 kop. bon., 56 mk. 26 fen., 18 kor. 4 hal.; z 2-go przedstawienia 29 rb. 46 i pół k. r. m., 17 rb 20 kop. bon., 12 mk. 44 i pół fen., 2 kor. 44 hal. Razem 265 rb. 96 k. ros. w.

Wydatki na I i II-gie przedstawienie: Wynajęcie sali 45 rb., kostjumy 26 rb., nauczycielowi śpiewu 26 rb., reżyserowi 25 rb., afisze i bilety 20 rb. 24 kop., różne wydatki 17 rb. 45 kop. razem 159 rb. 79 kop.

Czysty zysk 106 rb. 17 kop.

Zebrane z przedstawień pieniądze, zużytkowano w następujący sposób: Za 50 rb. kupiono od Chrześcijańskiego Tow. Dobroczynności 1 pud kawałków skór na podzelowanie butów dla biednych szkolnych dzieci. Za podzelowanie zapłacono 44 rb. kop., pozostałe 11 rb. 67 kop. przeznaczono na uczniowską szkolną biblioteczkę.

Z Saturna.

Sprawozdanie z przedstawienia na Saturnie „Wieczór Baśni" dn. 6 stycznia 1917 r., odegranego przez trupę dziecinną z Będzina na korzyść Towarzystwa Wpisów Szkolnych Wyższej Szkoły Realnej w Będzinie. Przychód: ze sprzedaży biletów 229 rb. 30 kop. z programów i nadatków 51 rb. 7 kop., 53 mar. 50 fen. Razem 280 rb. 37 kop. 53 mrk. 50 fen. Rozchód: afisze, programy bilety, charakteryzacja i drobne: 41 rb. 20 kop., służba, pomoc przy dekoracjach 23 rb., przyjęcie trupy dziecięcej 19 rb. 20 kop. Razem 83 rb. 40 kop. Czysty dochód 196 rubli 97 kop. i 53 m. 50 fen. Przy niniejszym czujemy się w obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie Szanowaemu Państwu Karneyom, p. Dyrektorowi Siwczyńskiemu i pp. Doktorostwu Kotarskim, oraz całemu gronu osób, które zajęły się przyjęciem trupy dziecinnej i wykonały to z iście staropolską gościnnością i sercem. W imieniu Towarzystwa Wpisów Szkolnych za znaczny zasiłek kasy, tej tak bardzo potrzebującej poparcia instytucji, a w imieniu młodocianych amatorów i swoim składamy serdeczne „Bóg zapłać za gościnne przyjęcie.

Janina Kwiecieniowa
Janina Stankówna.

Redaktor odpowiedzialny JOZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.